

OBČINA GORENJA VAS - POLJANE
Poljanska cesta 87

4224 GORENJA VAS

ZADEVA: Predlog za podelitev naziva *ČASTNI OBČAN* Občine Gorenja vas - Poljane za l. 2017

Predlagateljica: Slovenska demokratska stranka, OO Gorenja vas - Poljane

Predlagani prejemnik: Alojzij ORAŽEM, posthumno

za dolgoletno zgledno pastoralno delo ter skrb za ohranjanje cerkvene stavbne dediščine
Župnije Trata – Gorenja vas

UTEMELJITEV:

Župnik **Alojzij Oražem** je bil rojen 24. februarja 1932 v Sodražici na Dolenjskem. Družina, ki je štela šest otrok, je bila močno povezana s cerkvijo in domačim župnikom, ki je bil Alojziju zgled že v otroških letih. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, šolanje pa nadaljeval na Klasični gimnaziji v Ljubljani. Po končani gimnaziji je dve leti kot vojak služil domovini v Kninu. Po vrnitvi je leta 1953 vstopil v semenišče. V duhovnika je bil posvečen junija 1958 ter istega leta v svoji rojstni Sodražici pel novo mašo. Kot novomašnik je bil eno leto duhovni nedeljski pomočnik na Ježici pri Ljubljani. Od leta 1959 do leta 1964 je služboval kot kaplan v župniji Šentjernej. Leta 1964 je bil premeščen in imenovan za župnika župnije Šentjanž na Dolenjskem, kjer je bil 12 let. V župnijo Trata-Gorenja vas je prišel leta 1976 in tu ostal 28 let. V letih 1977 in 1978 je bil tudi soupravitelj župnije Leskovicca. Leta 2004 je zaradi starosti in težav, ki jih le-ta prinese s sabo, zaprosil za premestitev v manjšo župnijo. Dodeljena mu je bila župnija Trboje, kjer duhovniško službo opravlja še danes.

Takoj po prihodu v našo župnijo je zavel nov veter, tako na pastoralnem kot gospodarskem področju. Ob vseh rednih cerkvenih opravilih in praznovanjih, je vsem župljanom, ne glede na starost in stan, posvečal ustrezno pozornost in jim namenil pomembno mesto. Mlade starše je mesečno spremljal na srečanjih za pripravo zakramenta svetega krsta. Šoloobvezne otroke je pripravljajal na prvo sveto obhajilo ter požrtvovalno usklajeval in se prilagajal šolskim obveznostim otrok, tako da so lahko obiskovali verouk. Kar devetkrat je vodil priprave na sprejem zakramenta svete birme. V teh pripravah so na srečanjih sodelovali starši in botri birmancev. Zavedal se je, kako pomembno je prisluhniti in svetovati mladim, zato je vsa leta vodil tudi mladinski verouk, ki so se ga mladi, kljub vse hitrejšemu načinu življenja, radi udeleževali. Posebno pozornost je posvečal cerkvenemu petju, tako zborovskemu, kot ljudskemu. Obiskoval je bolne in umirajoče, ter jih tolažil v trenutkih njihove bolečine.

Na gospodarskem področju so že prvo leto po njegovem prihodu stekli postopki za izgradnjo novega župnijskega doma, ki je bil dokončan v letu 1981. V naslednjih dveh letih je potekala še ureditev okolice župnijskega doma. V cerkvi Sv. Janeza Krstnika je bila najprej obnovljena električna napeljava ter zunanja osvetlitev. Največjo prenavo pa je župnijska cerkev doživela v letu 2002, ko so obnovitvena dela trajala celih 6 mesecev, in tega leta je tudi dobila današnjo podobo. V vseh teh letih pa je prav tolikšno pozornost, kot gradnji župnijskega doma in obnovi cerkve, posvečal tudi obnovi podružničnih cerkva. Tako v farni, kot v vseh podružničnih cerkvah je bilo urejeno avtomatsko zvonjenje. Podružnična cerkev Sv. Lovrenca na Hotavljah je dočakala notranjo in zunanjo prenovljeno podobo v letu 2001. Vseskozi so potekala nujna vzdrževalna dela tudi na cerkvi Sv. Jedrti v Čabračah in cerkvi Sv. Urbana na Gorenji Dobravi. V Čabračah so bila s pomočjo gradbenega odbora opravljena večja dela na zunanosti cerkve, na Sv. Urbanu pa je bilo na cerkvi in zvoniku zamenjano ostrešje, kritina in fasada. S pomočjo faranov so bile med tem časom obnovljene tudi številne kapelice in znamenja, ki dajejo tem krajem svojevrsten kulturni pečat.

Župnikova dobra volja, delavnost in zavzetost ter vztrajnost, poštenost in skromnost, so vseskozi spodbujali župljane, da so z veseljem sodelovali pri vseh obnovah, ter po svojih močeh darovali finančna sredstva.

Na koncu lahko ugotovimo, da so vse podružnične cerkve ter farna z župnijskim domom, poleg svojega prvobitnega poslanstva tudi lepo urejeni spomeniki kulturne dediščine za prihodnje rodove.

Predsednica OO SDS Gorenja vas – Poljane
Irena Tavčar

OBČINA GORENJA VAS - POLJANE
Poljanska cesta 87

4224 GORENJA VAS

ZADEVA: Predlog za podelitev *PLAKETE* Občine Gorenja vas - Poljane za leto 2017

Predlagatelj: Kulturno društvo dr. Ivan Tavčar Poljane

Predlagani prejemnik: Andrej ŠUBIC, dr. med., zdravnik. druž. med.

za obsežno gledališko in književno ustvarjanje v Poljanah

UTEMELJITEV:

Andrej Šubic se je rodil 21. avgusta 1960 v Hotovlji pri Poljanah. Osnovno šolo je obiskoval v Poljanah in Gorenji vasi, gimnazijo v Škofji Loki ter kasneje Medicinsko fakulteto v Ljubljani.

Začetki njegovega kulturnega udejstvovanja segajo že v osnovno šolo, saj ni bilo proslave brez njegovega nastopa. Poleg sodelovanja na šolskih in krajevnih proslavah je sodeloval tudi v prestavi *Tajno društvo PGC*.

V gimnaziji se gledališča loti bolj resno z režijo dramskih del *Večna Lovišča*, *Hlapci*, *Iz Ljubezni sem se rodil*. Poleg tega je igral na Loškem odru ter v Šentjakobskem gledališču.

Režiral je tudi številne prireditve: večer poezije Žunskega Frančeta, proslavo ob 120-letnici PGD Poljane in film Poljanski gasilci v boju z rdečim petelinom, 100-letnico rojstva pesnika, pisatelja, satirika in dramatika Igorja Torkarja. Več let je vodil praznovanja na predvečer 8. februarja pri Kosmu. Režiral je več zelo odmevnih avtorskih prireditev v Sloveniji in tujini ob obletnicah Zdravstvenega doma Škofja Loka in Rotary kluba Škofja Loka.

Po že omenjenih predstavah v gimnaziji je v Poljanah z otroki naštudiral *Čarobno košaro*, ki je bila posneta za TV Slovenija, *Ptičke brez gnezda*, ki jih je odkupil Cankarjev dom za svojo prvo karavano, *Taki ste - taki smo* ter *Malega princa*. Verjetno najbolj znana je dramatisacija in režija *Šarovčeve slive* pa *Dan žena* in zelo uspešna predstava *Douhtar kar tok* s 25 ponovitvami in 5000 gledalci, tudi številnimi gostovanji in dobrodelnimi predstavami.

Na odru je upodobil še župnika v *Hlapcih*, Toneta v *Večnih loviščih*, Petra v *Pohujšanju v dolini šentflorjanski*, Tomažka v *Ravbarskem cesarju*, Sganarela v *Douhtarju kar tok*, sodeloval v recitalu *Holekova Nežika* ter v *Satirični šaloigri*, ki je posneta za TV Ljubljana.

V letih 1981 in 1982 je bil med glavnimi organizatorji *Tavčarjevih dnevov* v Poljanah ob 130-letnici Tavčarjeva rojstva.

Leta 2011 je bil ob 160-letnici pisateljevega rojstva med vodilnimi pri ideji in izvedbi *Tavčarjevega kulturnega tedna*.

Ob 90-letnici pisateljve smrti pa je pripravil Poljansko retrospektivo s štirimi predstavami – *Šarucova sliva*, *Holekova Nežika*, *Ravbarski cesar* in *Cvetje v jeseni* – odigranimi delno v živo in delno prikazanimi s filmskimi posnetki. Vse predstave so bile odigrane v poljanskem narečju. Sodeloval je s teksti v Vaščanu in pri uvodnem delu knjige *Poljane, kdo vas bo ljubil*, ki je bila izdana ob 300-letnici poljanske cerkve.

Od leta 2009 dalje je skupaj z založbo Modrijan izdal tri knjige dramatisacij v poljanskem narečju: *Šarucova sliva*, *Ravbarski cesar* in *Cvetje v jeseni*. Zadnja knjiga je bila izdana ravno ob 100 – letnici prvega izida in je sovpadala z občinskim praznovanjem stoletnice izida povesti *Cvetje v jeseni*. Pri vseh treh knjigah je sodeloval kot urednik, avtor ali soavtor zapisa v poljanskem narečju in pisec spremnih

besed. Kulturno društvo dr. Ivan Tavčar Poljane je mnenja, da se dr. Andreju Šubicu zaradi njegovega velikega prispevka na področju gledališke in književne umetnosti podeli občinsko plaketo.

Predsednik
Kulturnega društva dr. Ivan Tavčar Poljane
Anton Krek

OBČINA GORENJA VAS - POLJANE
Poljanska cesta 87

4224 GORENJA VAS

ZADEVA: Predlog za podelitev *PLAKETE* Občine Gorenja vas - Poljane za leto 2017

Predlagatelj: Krajevna skupnost Poljane in Kulturno umetniško društvo dr. Ivan Tavčar Poljane

Predlagana prejemnica: ŽUPNIJA POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO

za šeststoletno duhovno poslanstvo ter za ustvarjanje in ohranjanje kulturne dediščine v Poljanski dolini

UTEMELJITEV:

Župnija Sv. Martina Poljane že skoraj tisoč let pušča duhovne in kulturne sledove v celotni Poljanski dolini. Najprej kot vikariat župnije sv. Jurija Stara Loka ustanovljen iz strani Loškega gospostva in nato kot župnija ustanovljena pred 600 leti, leta 1417. Poljane so bile prvi vikariat, ki se je kot župnija izločil iz prafare Stara Loka. Ime nosi po Sv. Martinu, skupaj s še 14 drugimi župnijam v Sloveniji. Vse do leta 1751 so cerkveno upravno bile podrejene Oglejskemu patriarhatu in po njegovi razpustitvi leta 1751 Goriški škofiji. Župnije loškega gospostva so šele leta 1787 je prišla pod Ljubljansko škofijo, prej je spadala 36 let v Goriško škofijo.

V Poljanah je bilo vse od leta 1417 duhovno in materialno oskrbovan osrednji in na začetku tudi zahodni del Poljanske doline, gradili so se sakralni objekti ter naročali podobarje. V letih 1787 do 1823 so Poljane bile tudi dekanija, ki je združevala tri župnije (Poljane, Trata in Žiri), tri vikariate (Nova in Stara Oselica ter Leskovicica) in štiri lokalije (Javorje, Lučine, Zavratac in Vrh nad Rovtami). Po razpustu dekanije Poljane leta 1823 je dekanijstvo prevzela župnija Stara Loka.

Župnija Poljane je skozi vsa stoletja skrbela za župljane v sreči in nesreči, od rojstva do smrti. Kdo bi znal prešteti koliko zakramentov je bilo podeljenih, od krstov do poslednjih maziljenj. Veliko skrb so župniki in kaplani posvečali duhovni pa tudi prosvetni izobrazbi ljudi. Preko katekizma so se otroci učili tudi branja in pisanja. Kasneje v zadnji četrtini 18. stoletja pa vse do leta 1945 in so se dejavno vključevali v ustanovitev šole in iskanja prostora za potek pouka. Vse do leta 1880 se je pouk odvijal v cerkvenih ali zasebnih prostorih. Takrat je župnija odkupila zemljišče na Kupčušu, kjer so postavili šolo z dvo in kasneje trirazrednico. Na pobudo župnika Jerneja Ramov(e)ša je bila l. 1905 ustanovljena šola na Malenskem vrhu (sprva pri Bolantinu, kasneje so zgradili šolo). Šola na Kupčušu je kmalu postala premajhna in prav Ramoveš se je zelo zavzemal za gradnjo nove šole in z denarjem prispeval pri nakupu zemljišča. Vsakokratni poljanski župnik je bil vse do konca druge svetovne vojne šolski nadzornik.

Koliko je bilo težkih pa tudi lepih prelomnic, ki so zaznamovale 600 let delovanja. Prav gotovo je bil vsak prihod oz. odhod župnika svojevrstna prelomnica, še bolj pa dogodki, ki so pretresali pretekla stoletja: dve svetovni vojni in gospodarske krize ter s tem povezano izseljevanje ljudi, hude epidemije nalezljivih bolezni in naravne katastrofe. Koliko je bilo uničujočih požarov, v katerih je poleg domačij pogorelo večkrat tudi cerkveno poslopje. V dolinskem delu župnije so bile pogoste poplave, ki so uničevale premoženje ljudi. Število župljanov se je zato skozi stoletja močno spreminjalo. Po popisu domačij (Status animarum, za katerega so bile zadolžene župnije) iz l. 1814 je bilo duš v Poljanski župniji 2501. Nato je število naraslo za 1000 na 3560 duš v letih 1908 - 1912 in v zadnjih stotih letih je število ljudi padalo za 1000 na današnjih 2516 duš, tudi zato, ker se je vmes (1963) spremenil obseg župnije. Prav gotovo pa je bila najtežja prelomnica za poljansko župnijo in takratnega župnika Mateja Tavčarja druga svetovna vojna in dogodki, ki so ji sledili po njej. Leta 1954 je bila podrti veličastna baročna cerkev v Poljanah, kmalu za njo je župniji odvzet še prosvetni dom, da podrtih kapelic in znamenj ne omenjamo. Župnija Poljane je bila 20 let na silnem političnem udaru in materialno uničena, ni pa duhovno ugasnila, kajti vere niso mogli pregnati iz src ljudi. Šla je v izgnanstvo k sv. Križu. Po zaslugi velikega graditelja, župnika domačina Mira Bonče, se je sedež župnije leta 1970 slovesno vrnil v novo sezidano cerkev v Predmostu, ker v Poljanah zanjo ni bilo prostora. Župnik Miro Bonča ni samo gradil cerkve in obnavljal podružnic. Imel je velik posluš tudi za

druge potrebe v kraju. Brez pomišljanja je odstopil cerkvena zemljišče za zamenjavo pri gradnji nove šole, pri gradnji ČN na Podpečni in nazadnje še zemljišče za gradnjo mrliške vežice. KS Poljane je brezplačno dal v najem cerkveni dom, ki ga lahko uporabljajo vsa društva.

Leta 2008 so bili pri gradnji panoramske ceste skozi naselje Poljane odkriti temelji romanske, gotske in baročne cerkve. Ob tem je bila najdena tudi dragocena listina z medaljonom iz časa postavitve temeljnega kamna stare cerkve. Trnova pot porušitve je bila popisana v zborniku pod uredništvom sedanjega župnika Jožeta Stržaja, ki je izšel na 216 straneh ob slovesni 300 letnici postavitve baročne cerkve z naslovom »Poljane, kdo bo tebe ljubil«, leta 2010.

Če pustimo zgodovino ob strani in pogledamo na današnji utrip župnije lahko z gotovostjo rečemo, da danes ni nič manj vpeta v življenje kraja oz. v celotno območje današnje občine. Zaradi pomanjkanja duhovnikov se povečuje laično delovanje. Najprej je treba pohvaliti ključarje in mežnarje, ki skupaj še z drugimi prostovoljci iz njihovega kraja, zagnano skrbijo za obnovo glavne cerkve in vseh šestih podružnic. Potem je župnijski svet, ki se dejavno vključuje na vsa področja duhovnega življenja župnije (sodelovanje na cerkvenih prireditvah, prvi petki, pričevanja gostov, filmska kateheza....). Tudi nekaj veroučne kateheze je laične. V okviru župnije deluje mešani pevski zbor, ki polepša vsako jutranjo nedeljsko mašo in vsa »žeganja« na podružnicah in občasno priredi koncert tudi izven cerkve. Otroški pevski zbor pa prepeva ob nedeljah pri deseti maši in občasno na kulturnih prireditvah v kraju. Potem so še poljanski skavti, ki že petnajst let skrbijo za preživljanje leta in šolskih počitnic in prostih dni otrok in mladine po načelih krščanske vzgoje in v Božičnem času obišejo vse župnije (7) v današnji občini Gorenja vas – Poljane, ustanove in domove starejših občanov z Lučjo miru iz Betlehema. Oratorij že več kot deset let združuje prizadevne mlade animatorje in kopico osnovnošolskih otrok v prvem počitniškem tednu, skupaj z vodstvom, župnikom in drugimi pomočniki, prostovoljci. Naj omenimo še kolednike, ki že vrsto let v trikralski akciji nabirajo prostovoljne prispevke po župniji za različne humane namene, bodisi v kraju ali za misijone. V akcijo je vsako leto vključenih veliko število prostovoljcev (organizatorji, otroci, šoferji). Posamezniki iz župnije se vključujejo še v druge skupine kot je molitvena skupina ob petkih in sobotah, pa celonočno bdenje pred sv. Evharistijo ob prvih sobotah. Združujejo se v molitvi za rajne in žive farane ter druge potrebe v kraju in širše.

Nad vsem delovanjem župnije zadnjih 11 let drži roko župnik g. Jože Stržaj, ki zna mojstrsko povezovati ljudi v cerkvi in tudi izven nje, ne glede na prepričanje. To se kaže v odličnem sodelovanju z vsemi društvi v kraju in s šolo. Kakor njegov predhodnik, tudi on daje prostore kulturnega doma v brezplačen najem krajevni skupnosti in društvom. Tudi svojo veroučilnico rade volje zastopni odstopi za razne sestanke in manjše prireditve. Rad se odzove na vsa vabila društev, udeležuje se srečanja starejših v okviru Rdečega križa. Starejšim in bolnim posveča veliko skrb. Duhovni utrip župnije pa že desetletje prinaša v hiše Poljancev preko župnijskega časopisa pod Martinovim plaščem (september 2017: leto X, številka 110) in spletnih strani <http://zupnija-poljane.rkc.si>.

Močnejši utrip župnije je bilo v pričakovanju 600 letnice čutiti že nekaj let. Kot za stavo so se župnik Jože Stržaj in ključarji prizadevali, da so nekatere podružnične cerkve celovito obnovljene, nekatere pa na sredi poti do dokončne obnove. Farna cerkev je pred nekaj leti dobila novo kritino, letos pa je bila prebeljena njena notranjost in zunanost z zvonikom vred. Obnavljajo se tudi njeni pritlični prostori, uničeni zaradi številnih poplav.

Uvod v praznovanje 600 letnice župnije je bil duhovno kulturni teden z maševanjem domačih duhovnikov in nastopom domačih in nekaj tujih umetnikov ter pokušino domačih dobrot in vin. Na sobotni slavnostni akademiji je bil predstavljen nov zbornik župnije Poljane z naslovom Stopinje v času: Pogledu v preteklost sledi poglavje V spomin zapisani Poljanci ter Čas, ki ga živimo danes. Preko tristo strani je popisalo triindvajset avtorjev, s fotografijami pa olepšalo osem fotografov. Med posnetki so posebej omembe vredne fotografije iz dveh ohranjenih spominskih albumov gospoda župnika Mira Bonča o gradnji nove cerkve in zvonika. Praznovanje se je zaključilo s slovesno mašo, 17. septembra, ko je nadškof Stanislav Zore blagoslovil obnovitvena dela na cerkvi in v njej ter novo kapelico pri Strojarju, ko so Poljane po 63 letih zopet dobile zidan sakralni objekt.

Plaketa občine se podeli župniji Poljane za njen večstoletni prispevek pri nastajanju in ohranjanju kulturne dediščine našega kraja, za povezanost in dobro sodelovanje župnije s krajem ter za njeno skrb za duhovno dobrobit krajanov. Plaketa pripada vsem župljanom z duhovnim oskrbnikom na čelu ter vsem ljudem dobre volje, ki pripomorejo, da župnija Poljane živi in se razvija.

Predsednik KD Dr. Ivan Tavčar Poljane
Tone Krek

Predsednik sveta KS Poljane
Anton Debeljak

OBČINA GORENJA VAS - POLJANE
Poljanska cesta 87

4224 GORENJA VAS

ZADEVA: Predlog za podelitev *PLAKETE* Občine Gorenja vas - Poljane za leto 2017

Predlagateljica: Krajevna skupnost Gorenja vas

Predlagana prejemnica: ŽUPNIJA LESKOVICA

ob počastitvi 500-letnice posvetitve cerkve sv. Urha

UTEMELJITEV:

26. maja je minilo natanko 500 let, ko je naslovni kaprulanski škof Daniel de Rubeis posvetil cerkev sv. Urha. V pisnih virih se cerkev v Leskovici prvič omenja, tako kot večina cerkva na območju današnje dekanije Škofja Loka, leta 1291. Do leta 1735, ko je bil ustanovljen duhovni beneficij v Leskovici, je bila cerkev Sv. Urha podružnica poljanske fare in ni imela svojega duhovnega pastirja. Goriški nadškof Karel Mihael Attems je v krajih oddaljenih od župnijskega središča ustanovil vikariate z namenom izboljšanja dušnopastirske oskrbe. Vikariat je bil tako ustanovljen leta 1762. Leta 1788 ustanovljeno dekanijo Poljane so poleg župnij Poljane, Trata in Žiri, sestavljali še vikariati Leskovica, Nova Oselica in Stara Oselica ter lokalije Javorje, Lučine, Vrh Sv. Treh Kraljev in Zavratac. 34 let kasneje, ko je bila ustanovljena dekanija v Stari Loki, ji je pripadala tudi poljanska župnija in njej podrejeni vikariat v Leskovici. Leta 1853 je Leskovica postala župnija, ki jo sestavljajo vasi Leskovica, Laze, Lajše, Robidnica, Krnice, del Gorenjih Novakov, Kopačnica, Studor, Debeni in del Volake. Po prvi svetovni vojni do leta 1945 so vasi Podpleče, Tičje Brdo (sedaj se obe vasi imenujeta Gorenji Novaki), Krnice, Robidnica, Laze in Lajše spadale pod Italijo.

Cerkev stoji na hribčku, na nadmorski višini 800 m, do katere po obeh straneh vodijo stopnice, postavljene leta 1847 in veljajo za eno najstarejših znanih del iz hotaveljčana. Pred cerkvijo še danes stoji kamnita miza, ki so jo v preteklosti uporabljali za shode sv. Antona Puščavnika. Ljudje so prihajali iz vseh sosednjih far in prinašali v dar krače in denar v čast sv. Antonu za prašiče. Danes cerkev kaže značilnosti zgodnjebaročne arhitekture. Večje prezidave je doživela leta 1634, ko naj bi jo obokali, saj je prej imela raven strop. Veliki oltar je leta 1879 izdelal Janez Vurnik in je kamnit. Prav tako je njegovo delo kamnit portal. Oltarna slika zavetnika sv. Urha je delo Ivana Groharja iz leta 1896. Desni oltar je posvečen sv. Antonu Puščavniku, levi pa "Naši ljubi Gospe presvetega Srca". Prvotno naj bil ta oltar posvečen sv. Volbenku, šele leta 1859 je postal oltar Matere Božje. Križev pot je delo Štefana Šubica iz leta 1881. Prve orgle je izdelal Peter Rojc leta 1859, le-te so leta 1941 nadomestile Jenkove. Tako kot večina cerkva, je tudi leskovška, med 1. svetovno vojno ostala brez dveh bronastih zvonov, velikega in srednjega, ostal pa je mali iz leta 1861. Župnija je dva bronasta zvonova ponovno dobila leta 1997, ki sta nadomestila jeklena iz leta 1925.

Župnijo Leskovica so krajši ali daljši čas upravljali ali soupravljali številni duhovniki. Vsak izmed njih je v Leskovici s svojim delom in osebnostjo pustil pečat. Naj na tem mestu omenimo zgolj pokojnega župnika Božidarja Slapšaka, ki je v Leskovico, skupaj z gospodinjo Francko Medved, prišel leta 1988 in tu deloval vse do svoje smrti leta 2005. 21. januarja je, po kratki bolezni, umrl v 88. letu starosti v bolnici na Golniku. V njegovem času sta tako cerkev kot tudi župnišče zunaj in znotraj dobila novo podobo. Leta 2008 je bila cerkev sv. Urha razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena. Po smrti Slapšaka je bila župnija vse do leta 2010 v soupravi župnije Trata-Gorenja vas, katero je upravljal takratni župnik France Šuštar. Od leta 2010 pa župnijo Leskovica upravlja župnik Jože Dolenc, ki tudi živi v Leskovici.

Visoki jubilej župnija Leskoviča letos praznuje skozi vse leto. Uvod v praznovanje se je zgodil že maja 2016, ko je župnijo obiskal kip Fatimske Marije. V letošnjem letu, pa je v aprilu potekal natečaj za izbor najboljšega logotipa, ki najbolj ponazori geslo (slogan) "NAŠIH 500 POMLADI - PRIDI IN POGLEJ. Farani so se v začetku maja podali na romanje na Brezje. Iz Leskoviče se jih je peš podalo 22. Prav tako so vsako nedeljo popoldan v maju potekale šmarnice. Farani in drugi obiskovalci so se tako zbrali in družno molili ob kapelicah v fari in sicer: v Kopačnici (7. maj), v Leskoviči, Pr Blaž (14. maj), na Lazah (21. maj) in v Krnicah (28. maj).

11. junija je v Leskoviči bila tudi maša za žive in pokojne čebelarje, ki so jo organizirali čebelarji ČB Blegoš.

Največje obeležje ob 500-letnici posvetitve župnijske cerkve sv. Urha v Leskoviči pa je pripravila župnija, ob finančni pomoči Občine Gorenja vas – Poljane, z izdajo zbornika z naslovom »Naših 500 pomladi pod varstvom sv. Urha«. V zborniku je najprej predstavljen zgodovinski oris župnije s pogledom v zgodovino in umetnostno zgodovinskim opisom cerkve. Predstavljeni so duhovniki, ki so službovali v Leskoviči in duhovni in redovni poklici, ki so izšli iz fare ter organisti. Posebno poglavje je namenjeno razvoju šolstva ter hranilnici in posojilnici v Leskoviči. Predstavljene so tudi znane osebnosti ter kapelice, križi in sveta znamenja na območju župnije. Bralci v zborniku spoznajo ljudi, ki so v Leskoviči delovali ali še delujejo in so z župnijo močno povezani, a jih je v preteklosti od matične župnije ločila bodisi rapalska meja bodisi v druge kraje zapeljala življenjska pot. Nekateri so v Leskoviči preživeli krajši, drugi daljši čas – vsi pa so bili tu dovolj dolgo, da so pustili pečat kraju. Glede na to, da so bili duhovniki včasih tudi učitelji, ustanovitelji društev, organizacij, so predstavljeni tudi po tej plati. Zanimive tekste dopolnjujejo fotografije iz arhivov župnije in nekaterih faranov ter nove, ki so bile posnete med nastajanjem zbornika. Prav stare fotografije in spomini faranov dajejo knjigi še poseben pečat. Pri zborniku sta kot pisca tekstov poleg urednice Lidije Razložnik sodelovala še Jasmina Likar in Jure Ferlan. Fotografije za zbornik sta prispevala Barbara Gantar in Jure Ferlan. Predstavitev zbornika je bila 16. junija 2017 v župnijski cerkvi v Leskoviči.

Slovesno mašo ob 500-letnici posvetitve cerkve, ki je bila 18. junija, je ob somaševanju domačih duhovnikov daroval apostolski nuncij msgr. dr. Juliusz Janusz. Med župnijo Leskoviča in apostolskim nuncijem obstaja zanimiva povezava. Po vsej verjetnosti ni naključje (ali pač), da je ravno v času 500-letnice posvetitve leskovške cerkve nuncij Janusz med drugim tudi naslovni nadškof mesta Caorle, kjer je bil škof tudi Daniel de Rubeis, ki je posvetil cerkev sv. Urha. Po slavnostni maši se je praznovanje preselilo na dvorišče župnišča, kjer je sledilo druženje ob kosilu in ob domačih zvokih, za katere je poskrbel domači ansambel Pušeljc. Popoldne pa so mladi ob stari šoli s kvintetom Dori pripravili nadaljevanje praznovanja. Na Urhovo nedeljo, 9. julija, je župnija obhajala ponovitev zlate maše rojaka Janka Kosmača, ki je bil dolga leta misijonar na Madagaskarju in Slonokoščeni obali. Vokalna skupina Cantabile iz Gorenje vasi je ob tej priložnosti premierno zapela pesem z naslovom »K sv. Urhu zvonik«, ki je bila napisana prav ob jubileju leskovške cerkve. Besedilo zanjo je prispeval Milan Jež, aranžma Pavel Magajne, uglasbil pa jo je Darko Tušar. Po maši je ponovno sledilo druženje s kosilom na dvorišču župnišča. V popoldanskem času pa so se na igrišču na Lazah pomerili še športniki v nogometu in lokostrelstvu. V letu jubileja je bila zgrajena in blagoslovljena tudi kapelica v Slugovi dolini. Vrhunec praznovanja okroglega jubileja bo v oktobru, in sicer med 7. do 15. oktobrom, ko bo v župniji po 23 letih ponovno potekal sv. misijon.

Pred praznovanjem se je uredila okolice cerkve – tlakovana je pot čez pokopališče do cerkve in izvedena so bila kamnoseška dela pri glavnem vhodu v cerkev, ki so ga tlakovali z domačim štokanim hotaveljskim kamnom. Dela so financirali župnija, KS Gorenja vas in podjetje Marmor Hotavlje.

O dogodkih v okviru 500-letnice so poročali tako lokalni mediji, (radio Sora, radio Odmev), lokalno glasilo Podblegaške novice, Loški glas (priloga Gorenjskega glasa) kot tudi radio Ognjišče ter katoliški tednik Družina, kjer je bila objavljena tudi obširna reportaža.

Vsi dogodki in aktivnosti v okviru 500-letnice so prispevali k večji povezanosti faranov in tudi tistih, ki so se iz župnije izselili in so se prav ob tem jubileju z veseljem vrnili domov, obudili stara prijateljstva in še poglobili svoje korenine.

Krajevna skupnost Gorenja vas zato predlaga, da župnija Leskoviča ob visokem jubileju – 500-letnici posvetitve župnijske cerkve sv. Urha, prejme plaketo občine Gorenja vas – Poljane.

Predsednica KS Gorenja vas:
Mirjana Možina

ZADEVA: Predlog za podelitev *PRIZNANJA* Občine Gorenja vas - Poljane za leto 2017

Predlagateljica: Krajevna skupnost Lučine

Predlagani prejemnik: Mag. Tone KOŠIR, dr. med., zdravnik. druž. med.

za izvirne opise krajev, ljudi in življenja na Lučinskem

UTEMELJITEV:

Tone Košir je bil rojen 9. 5. 1937 pri Mihi na Dolgih Njivah kot dvanajsti otrok v družini s petnajstimi otroki. Doma je preživel le prvih pet let življenja, nato je šel služiti h Koširju v Suhi dol. Osnovno šolo je obiskoval v Lučinah, nižjo gimnazijo v Gorenji vasi, klasično gimnazijo pa v Ljubljani, kjer je maturiral leta 1957. Na Medicinski fakulteti v Ljubljani je diplomiral leta 1962. Specialistični izpit iz splošne medicine je opravil leta 1974. Leta 1980 je na Zagrebški univerzi končal tretjestopenjski študij javnega zdravstva in pridobil naziv magister. Od leta 1987 je primarij. Objavil je več kot 200 naslovov strokovno zdravstvenih in zdravstveno-vzgojnih vsebin ter s področja organizacije zdravstva. Je soavtor in urednik prvega slovenskega učbenika splošne medicine in avtor treh samostojnih knjig s področja zgodovine zdravstva. Delal je v Zdravstvenem domu v Škofji Loki, v zdravstvenih domovih v Gorenji vasi, Žireh in Železnikih, v Osnovnem zdravstvu Kranj, na Ministrstvu za zdravstvo in na Inštitutu za varovanje zdravja Slovenije.

Živi v Škofji Loki. Po upokojitvi se je najprej lotil raziskav na področju zdravstva, kasneje pa zelo temeljito, načrtno in sistematično zgodovine domačih krajev. Objavil je naslednje knjige:

- Splošna medicina v Sloveniji, 2001,
- 50 let Zdravstvenega doma Škofja Loka, 2002,
- Babištvo na Loškem, 2003,
- Suhi dol in Suhodovci, 2004, ponatis 2005,
- Rdeči križ – stoletnica prostovoljne dobrodelnosti na Loškem, 2005,
- Korenine našega drevesa, Mihov rod, 2007,
- Ivan Oman, glas ljudstva v prelomnem času, ob 80-letnici, 2009, soavtor,
- Življenje na Lučinskem skozi stoletja, 2010, ponatis 2011,
- Dediščina župnije Šentjošt, Ljudje, domačije in znamenitosti, 2013.

Tone Košir je s svojim poklicnim in prostovoljnim delom pustil neizbrisen pečat v rojstnem kraju, Krajevni skupnosti Lučine in tudi širše. Njegovo ustvarjalno obdobje, ki še vedno traja, lahko razdelimo na dve obdobji.

Prvo obdobje je prežeto s profesionalnim delom na primarni ravni zdravstvenega varstva, ko je kot zdravnik kratko obdobje deloval v Železnikih in Gornji vasi, potem pa v Škofji Loki. Poleg rednega dela se je posvečal dodatnemu izpopolnjevanju in ob tem objavljaj strokovne članke v znanstvenih revijah. Bil je velik zagovornik sodelovanja in povezovanja zdravnikov splošne medicine. Prizadeval si je za ustanovitev katedre za družinsko medicino, ki je bila ustanovljena v okviru Medicinske fakultete v Ljubljani leta 1995. Sodeloval je tudi v prvi demokratični slovenski vladi.

Svoje znanje in sočutje do sočloveka še vedno razdaja kot aktiven in častni član (2017) Območne organizacije Rdečega križa Škofja Loka, kamor spadajo tudi krajevne organizacije v Občini Gorenja vas - Poljane. Kot dober organizator in promotor, je bil v obdobju 1998 - 2002 tudi predsednik območne

organizacije. V organizaciji Rdečega križa, je izvedel številna izobraževalna predavanja v krajih loškega območja in na povabilo se rad odzove še danes.

Ob prebiranju njegovih avtorskih del, se nedvomno izkazuje, da ima Tone Košir razvito posebno afiniteto do zgodovinske plati obravnavane teme. Kot večkrat zapiše, se moramo zavedati, da je zgodovina učiteljica življenja. S poznavanjem lastne preteklosti in korenin, lahko družina, rod in nenazadnje tudi narod pokončno in pogumno stopajo v prihodnost.

Poklicno pot je sklenil z izdajo knjige Splošna medicina, v kateri je prikazal zgodovino splošne medicine v Sloveniji do leta 1992.

Omenjeno delo predstavlja prehod v drugo življenjsko obdobje, ko se povsem posveti zgodovinski analizi področja zdravstvene oskrbe na Loškem in rodoslovnim analizam širšega območja njegovega rojstnega kraja. Tako je v treh zaporednih letih izdal tri dela s področja organiziranega zdravstvenega varstva na Loškem, babištva na Loškem in delovanje Rdečega križa na območju Škofje Loke, Poljanske in Selške doline. V omenjenih delih je avtor podrobno obdelal ter pozabi iztrgal marsikatero podrobnost in zanimivost, ki je zaznamovala delovanje zdravnikov, zobozdravnikov, babc in patronažnih sester na našem območju. Pomembno je, da je avtor združil pisne vire s številnimi pogovori s še živečimi zdravniki in babcami, kjer je pridobil pomembne informacije, ki jih je spretno preli v posamezno delo. Če posameznik želi vedeti, kdo je, je včasih pomembno, da se vrne k svojim koreninam in išče svoj izvor. Tone Košir, se najprej ozre na svoj rod in razišče svoje korenine v delu *Korenine našega drevesa, Mihov rod*. Sledi obširno delo o Suhem dolu in Suhodovcih. V tem delu je z zgodovinsko - rodoslovnega vidika analiziral vse domačije, hiše, bajt, kajže in rodove, ki so živeli v njih na območju Suhega dola. Zbrana gradiva in podatki, so bili odlični nastavki za bogato in izjemno delo *Življenje na Lučinskem*. V tej knjigi je zelo natančno opisal kraje, ki spadajo v KS Lučine, Lučine, Dolge Njive, Prelesje, Goli Vrh, Zadobje in Brebovnica. Podrobno so predstavljene domačije na Lučinskem. Knjiga je napisana v preprostem in razumljivem jeziku. Veliko pozornost je namenil besedam, ki počasi izginjajo v pozabo. Dodano vrednost knjigi prinašajo objavljene fotografije rodbin in domačinov, ki jih je pridobil iz arhivov posameznih družin.

Tone Košir je večkrat poudaril, da se je s pisanjem knjig o zgodovini domačih krajev želel oddolžiti kraju in prednikom, kjer je živel. Vsega občudovanja so vredne številne pripovedi, zgode in zgodbe, ki jih je Tone dokumentiral, časovno opredelil in jih umestil v zgodovino posameznega kraja na Lučinskem. Želel je, da so podatki verodostojni, zato je poleg pripovedi domačinov, ki jih je zelo rad obiskoval, pogosto zahajal v javne strokovne ustanove. Veliko podatkov je našel v družinskih knjigah lučinske župnije. Ob zbiranju gradiva so njegove stalne spremljevalke postale študijske mize in matične knjige v Nadškofijskem arhivu v Ljubljani, v Zgodovinskem arhivu v Ljubljani in enotah Ljubljana, Škofja Loka, Kranj. Mlajše podatke je dopolnil z zapisi v matrikulah ljubljanske in škofjeloške upravne enote.

V vsako knjigo je vložil veliko truda in znanja, saj v njih najdemo številne podatke, ki jih je avtor zbral z vztrajnim in zahtevnim iskanjem po arhivih ali pa s poizvedovanjem pri starejših ljudeh. Njegov izjemen čut za zgodovinsko tematiko in ustvarjalnost se izkazuje tudi v okviru Muzejskega društva, katerega častni član je postal v letu 2017.

Zgodovinske knjige Toneta Koširja so bogat vir informacij in rodovnikov za raziskovalce in rojake, ki želijo poiskati korenine svojih prednikov ter zgodovinski učbeniki za sedanje in bodoče rodove na Lučinskem. Mnogim bodo prihranjene ure iskanja po zgodovinskih arhivih. Zapisane besede v knjigah se bodo ohranile za bodoče rodove. Knjige pa jim bodo neprecenljivi vir preseka življenja na območju Krajevne skupnosti Lučine v 19. in 20. stoletju.

V želji, da se, tudi po njegovi zaslugi, še bolj zavemo lastnih korenin, razvejanosti in prepletenosti posameznih rodov in lepih krajev v katerih živimo ter so z njegovim pisanjem postali še bolj znani, ga predlagamo, da se mu v letu 2017 podeli PRIZNANJE OBČINE GORENJA VAS – POLJANE. S predstavitvijo knjig o krajih v naši krajevni skupnosti je pomembno prispeval k ugledu in prepoznavnosti občine. Priznanje naj bo tudi zahvala za njegovih 80 plodnih in ustvarjalnih let.

Predsednik sveta KS Lučine
Stanislav Bizovičar

OBČINA GORENJA VAS - POLJANE
Poljanska cesta 87

4224 GORENJA VAS

ZADEVA: Predlog za podelitev *PRIZNANJA* Občine Gorenja vas - Poljane za leto 2017

Predlagatelj: Jelko Podobnik, Javorjev Dol 7, 4225 Sovodenj

Predlagani prejemnik: KULTURNO-UMETNIŠKO DRUŠTVO SOVODENJ

za oblikovanje kulturnega utripa v minulih 70. letih

UTEMELJITEV:

KUD Sovodenj se ukvarja predvsem s kulturno dejavnostjo, v svoji sredi ima več sekcij. Najbolj aktivna je gledališka sekcija »Neč Bat Teater«, ki je bila ustanovljena pred desetimi leti v z namenom biti bolj prepoznaven pri gledališkem udejstvovanju. Pred leti je ta skupina pripravila eno predstavo na sezono, zadnja leta pa kar dve. In to so izključno avtorske predstave, ki jih sodelujoči pripravijo sami od začetka do konca. Tudi poleti igralci ne mirujejo, saj sodelujejo na pouličnem festivalu Ana Desetnica, ki se odvija v raznih krajih po Sloveniji.

Naslednja skupina je Podjelovski glas. To je narodnozabavni ansambel, ki nastopa po okoliških krajih ob raznih priložnostih. V podružnični šoli imajo dramsko skupino, ki skrbi za igralski podmladek, s pevskim udejstvom pa se ukvarja mladinski pevski zbor z imenom Manual. V jeseni pa organizirajo režijske delavnice z g. Deklevo.

KUD Sovodenj poleg naštetih dejavnosti takoj po Novem letu pripravi rock koncert »Rock*n nov lit«, naslednji mesec pa pustovanje. Društvo sodeluje tudi na spomladanski očiščevalni akciji, v decembru sodeluje pri miklavževanju, občasno organizira razne diaprojekcije s predavanji in tudi dobrodelne prireditve.

Kulturno udejstvovanje na Sovodnju sega že v predvojne čase, ko sta se s kulturo ukvarjali dve društvi, sokolsko in prosvetno. Za začetek delovanja KUD-a se šteje leto 1947, ko je 14. septembra potekal ustanovni zbor in ustanovil društvo po imenu »Svet ljudske kulture«, ki se je 20. septembra 1950 preimenoval v »KUD Boštjan Jezeršek«, s tem pa se delovanje društva ni v ničemer spremenilo. Kasneje, v devetdesetih letih, se je iz več razlogov ime društva skrajšalo na »KUD Sovodenj«. V petdesetih letih, natančneje od leta 1956 je bil v okviru društva tudi kino, ki se je deloval do leta 1979. Prav v tistih časih sta pod okriljem takratnega učitelja v osnovni šoli, Štefana Žargija, delovala dva zbora in celo tamburaška skupina. Vsako leto pa je društvo poskrbelo, da je na domači oder prišla vsaj ena premiera igre v kateri so nastopali domači igralci, včasih celo dve. Generacije so se menjavale, a društveno delo ni nikdar zastalo, kljub občasnim krizam. V začetku novega tisočletja je s prihodom mladih v kulturno društvo delovanje znova zaživelo na polno. Po letu 2006, ko sta se dva člana udeležila mednarodne gledališke delavnice za avtorske predstave, se je način dela pri pripravi predstav povsem spremenil, saj prav vse od ideje, teme predstave in postavitve do dokončnega izdelka pripravijo gledališčniki sami. Sprva je bilo pri gledalcih malo presenečenja, kasneje pa je sekcija »Neč Bat Teater« prav po teh predstavah postala znana daleč naokoli, saj privablja gledalce na svoje predstave od vsepovsod, tudi iz Ljubljane in še dlje. Večkrat so bile avtorske predstave po ocenah selektorjev izbrane za »Srečanje gorenjskih komedijantov«, kjer se vsako leto predstavijo najboljše gledališke skupine na Gorenjskem. S tem tudi predstavljajo svojo občino v širšem prostoru. Ker se je število kandidatov za igralce v zadnjih letih zelo povečalo, pripravijo kar dve predstavi na sezono, kar predstavlja precejšen zalogaj za sekcijo društva. Tudi poleti gledališčniki ne mirujejo, saj pripravijo skeč za poulični festival »Ana Desetnica« in gostujejo v raznih krajih po Sloveniji.

Ne gre zanemariti, da se mnogi mladi prav preko KUD-a vključijo v delo tudi v drugih društvih. Pri pripravi predstav se učijo javnega nastopanja in kreativnega razmišljanja ter discipline, pri ostalih društvenih dejavnostih pa se seznanjajo s prostovoljnim delom. Vsako leto društvo po novem letu pripravi rock koncert in pustovanje, zato pridejo vsake pridne roke še kako prav. Zanimivo je, da člani društva prihajajo iz kar iz štirih občin. Poleg domače še iz žirovske in idrijske ter cerkljanske občine. Društvo sodeluje pri miklavževanju, pripravlja potopisna predavanja in sodeluje pri očiščevalni akciji v spomladanskem času. Na Sovodnju se mladi poleg Gasilskega društva vključujejo prav v KUD in tako krajani pravijo »Kudovcem« - »Ta mladi«.

Pri društvu so še tri sekcije. V Podružnični šoli Sovodenj deluje igralski podmladek, ki skrbi, da ima sekcija gledališnikov dotok mlade sile. Na pevskem področju deluje mladinski pevski zbor Manual, ki nastopa na domačih prireditvah in tudi drugod. Na glasbenem področju pa deluje narodnozabavna skupina »Podjelovski glas«, ki se lahko pohvali s prvimi avtorskimi skladbami in postaja prepoznavna tudi izven domačega kraja. Kulturno-umetniško društvo Sovodenj ob 70-letnici deluje mladostno in že snuje ideje za delovanje v prihodnjih letih.

Jelko Podobnik

OBČINA GORENJA VAS - POLJANE
Poljanska cesta 87

4224 GORENJA VAS

ZADEVA: Predlog za podelitev *PRIZNANJA* Občine Gorenja vas - Poljane za leto 2017

Predlagatelj: Krajevna skupnost Javorje

Predlagana prejemnica: OSNOVNA ŠOLA POLJANE, PODRUŽNIČNA ŠOLA JAVORJE

za vpetost šole v življenje Krajevne skupnosti Javorje

UTEMELJITEV:

Šolstvo v naših krajih sega že več kot stoletje v zgodovino. Pred 112 leti je bila namreč v Javorjeh zgrajena nova šolska stavba. Od takrat dalje so učenci imeli pravo šolsko stavbo tudi v našem kraju. S 1. septembrom 1968. leta je šola Javorje postala podružnica OŠ Gorenja vas. V šolskem letu 1997/98 so postali podružnica OŠ Poljane. Leta 2009 pa so na šoli dobili oddelek vrta. V letu 2012 je vrtec dobil nove prostore.

Danes ima podružnica dva kombinirana oddelka (1. in 2. razreda ter 3. in 4. razreda), en samostojen oddelek (5. razreda) in enoto vrta. Organizirano je jutranje varstvo in podaljšano bivanje. Imajo tudi vrsto interesnih dejavnosti. Vsi učenci prepevajo v pevskem zboru ter se tako udeležujejo nastopov na prireditvah na matični OŠ Poljane ter na revijah pevskih zborov. Vseh učencev je v letošnjem šolskem letu 45, vrtec pa obiskuje 25 otrok, v enem kombiniranem in enem polovičnem oddelku.

Šola tesno sodeluje z matično OŠ Poljane. Vključuje se v projekte, kot so EKO šola in EKO vrtec, kulturna šola. V zadnjem desetletju pa tudi v projekt Turistične zveze Slovenije »Turizmu pomaga lastna glava«, ki je postal že tudi nekakšen projekt šole. V preteklih letih je pri projektu sodelovalo več kot 50 učencev, pri izdelavi naloge pa jih je vodilo 9 mentoric. V zadnjih treh letih na šoli deluje turistični krožek, ki povezuje mlade turistike – učence, ki želijo oblikovati novo turistično ponudbo v domačem kraju. V okviru projekta pa so osvojili tudi kar zajeten kupček priznanj – šest srebrnih in šest zlatih priznanj na državnem nivoju. Ena turistična naloga oz. turistični produkt srečanje starejših Pri Ažbetu doma, jim je prinesel kar dve zlati priznanji.

V okviru projekta so v preteklem šolskem letu v sodelovanju s TD Stari vrh otvorili novo nastalo pohodniško pot, imenovano **Meteoritkova pot**, ki vodi do zelo pomembne najdbe za naše območje – meteorita Javorje. Učenci so si pot zamislili, jo predstavili v turistični nalogi in markirali ter po njej popeljali tudi prve obiskovalce. To je bil za njih velik dosežek ter za naš kraj velika pridobitev.

Projekt Turistične zveze Slovenije pa je k sodelovanju pritegnil tudi otroke v vrtcu. V projektu sodelujejo že četrto leto. Med drugim so pripravili plakat s katerim so se predstavili na Pikinem festivalu v Velenju.

Poleg rednega dela pa šola skrbi tudi za dodatne dejavnosti, s katerimi želijo povezati otroke, starše in ostale krajanje Javorij. V šoli organizirajo delavnice za otroke in starše ter krajevne prireditve. Dve izmed najbolj odmevnih sta bili prireditvi ob 100-letnici in 110-letnici obsoja Javorske šole. Dobrodošla pridobitev je tudi dobrodelni sejem, ki so ga organizirali ob koncu koledarskega leta. Izkupiček zbranih sredstev od prodaje izdelkov pa so namenili v šolski sklad OŠ Poljane. Ob koncu šolskega leta se poveselijo na »pižama žuru« - na dvodnevem zabavnem zaključku šolskega leta, kjer se učenci še bolj povežejo, krepijo prijateljstva ter se tudi veliko novega naučijo. Vsako leto se srečujejo in povezujejo tudi z okoliškimi podružničnimi šolami. V letošnjem šolskem letu bodo zopet njihovi gostitelji.

Vsako šolsko leto aktivno sodelujejo na razpisanih natečajih. Izdelki, tako likovni kot literarni, so večkrat nagajeni.

Vsako leto se pred novoletnimi in spomladanskimi prazniki z drobno pozornostjo in toplo besedo spomnijo naših starejših krajanov.

V vse dejavnosti, ki jih organizira šola, se po svojih najboljših močeh vključujejo tudi otroci iz vrtca in tako prispevajo delček v mozaiku prepoznavnosti šole.

Šola prijazno odpre vrata tudi za potrebe srečanj v okviru krajevne skupnosti, pomembnih razstav ter za potrebe športnih rekreacij.

Šola se torej vključuje v življenje in dejavnosti v kraju ter krepi dobre odnose s KS Javorje, TD Stari vrh, PGD Javorje, KORK Javorje, Župnijsko Karitas Javorje, skavti, kulturniki ter vsemi zasebniki, ki izrazijo željo po sodelovanju.

Je tudi kraj, kjer se vsak dan srečujejo nasmejani obrazi otrok. Kjer skrbijo za varno in dobro počutje ter se medsebojno spoštujejo.

Pri vsem navedenem pa še posebno teže aktivnostim in dosežkom daje dejstvo, da so se vsi ustvarjali v šoli, kjer je velika prostorska stiska. Le težko se je predstavljati koliko energije in potrpežljivosti je bilo potrebno, tako učiteljev kot učencev, da so dosegli tako dobre rezultate saj morajo zaradi prostorske stiske nekatere aktivnosti ali celo pouk potekati na hodniku.

Svetniki v KS Javorje smo prepričani, da si je PODRUŽNIČNA ŠOLA JAVORJE z vsem dosedanjim trudom in prizadevnostjo zaslužila Priznanje Občine Gorenja vas – Poljane, za kar jo tudi predlagamo.

Svet KS Javorje, predsednik:
Ciril Alič

OBČINA GORENJA VAS - POLJANE
Poljanska cesta 87

4224 GORENJA VAS

ZADEVA: Predlog za podelitev *PRIZNANJA* Občine Gorenja vas - Poljane za leto 2017

Predlagateljica: Nevenka Telban, Sovodenj 22, 4225 Sovodenj

Predlagani prejemnik: Uredniški odbor knjižnih izdaj »Moj kraj skozi čas«, 1. in 2. del

za opise ljudi in življenja v Krajevni skupnosti Sovodenj fari Nova Oselica

UTEMELJITEV:

Leta 2005 so na Sovodnju oblikovali uredniški odbor, ki je takoj začel zbirati in urejati gradivo s področja KS Sovodenj oziroma fare Nova Oselica, za knjigo z naslovom Moj kraj skozi čas, Življenje pod Ermanovcem, Bevkovim vrhom in Sivko. Izdali so jo leta 2007. Člani uredniškega odbora so že takrat vedeli, da ostaja še nekaj vsebin, ki bi si tudi zaslužile mesto v knjigi, da ne bi šle v pozabo. Najbolj vztrajno je k temu ves čas nastajanja prve in potem še druge knjige prigovarjal Janez Treven iz Laniš. Dobro leto po prvi izdaji se je ponovno sestal uredniški odbor, z rahlo spremenjenim članstvom, in začel z delom za novo knjigo. Precej vsebin in slikovnega materiala za posamezna poglavja je nastalo izpod rok 9-članskega uredniškega odbora. Sprva jih je bilo 11, pa sta dva umrla. Kaj je kdo delal, so napisali prav na koncu knjige. Vključili so zapise ali ustne pripovedi drugih krajanov. Za posamezne teme so zaprosili strokovno podkovanе na tistem področju.

Šele obe knjigi skupaj prinašata obširno in bogato dediščino življenja in dela tod okoli živečih ljudi, tako iz preteklosti kakor iz sedanjosti.

Prva in druga knjiga Moj kraj skozi čas sta bogati kroniki prostora, časa, življenja in ljudi z gričev in dolin pod Ermanovcem, Bevkovim vrhom in Sivko. Zapisane besede domačih avtorjev bodo ohranile bogastvo doslej večinoma le ustnega izročila. Sestavki drugih piscev pa prinašajo zbrane informacije iz pisnih virov, tudi starejših. Vedenje o mnogočem se bo tako skozi dvanajst poglavij ohranilo še poznejšim rodovom. Kako je bilo s poselitvijo nekoč in kako je danes, govorijo sestavki, fotografije, ortofoto posnetki ter kataster Laniš, Podjelovega Brda, Stare Oselice in Koprivnika iz leta 1825. Ob upravni ureditvi vse od srednjega veka do danes se srečamo z množico izrazov za druženje krajev v občine ter večje ali manjše tovrstne tvorbe. Nastanek in razvoj župnije Nova Oselica odlikujejo številni duhovniki, nekateri so še posebej zaslužni, da o izobraževanju in šolstvu lahko beremo že vse od 1822. leta dalje. Ob šolski kroniki se da slediti tudi posameznim pomembnejšim dogodkom v kraju samem. Prav prostor, ki ga opisuje knjiga, je bil že od nekdaj močno prizadet z mejami. Tudi zaradi njih se je o vojnah nabralo precej podatkov. Čeprav daleč od vsega, so ljudje na zahodnem delu Poljanske doline od nekdaj težili za urejeno infrastrukturo, storitveno dejavnostjo in posledično za obrtjo in industrijo, čeprav je bila kmetijska dejavnost dolgo primarna panoga. Prav na mestu bo čudenje, kako dolgo in plodno obdobje je prehodilo vsako od devetih društev v krajevni skupnosti. V krajih okrog Sovodnja je življenje pisalo različne zgodbe običajnim ljudem, posebnežem, beračem. Tod so živeli tudi posamezniki z umetniškimi darovi ali pa bili že v nekem oddaljenem času visoko izobraženi in pomembni v drugih mestih.

V prvi knjigi je zbranih za 496 strani prispevkov v 12. poglavjih, obogatelih z 260 starimi ali novejšimi fotografijami različnih avtorjev. Med poglavji so svoje mesto dobile celostranske, bolj umetniške fotografije dveh fotografov.

Druga knjiga pa obsega 751 strani, težka je skoraj 3 kg teže. Prinaša več kot 900 fotografij in starih dokumentov. Ločnica med poglavji so slike starih predmetov s tega področja. Od ideje za knjigo pa do končne podobe smo čas merili v letih, vsebine so zahtevale svoj čas in potrpljenje. Med bralce je prišla letos februarja.

Večina tudi 12. poglavij druge knjige prinaša povsem različne vsebine, nekaj pa so jih dopolnili oziroma nadgradili v povezavi s prvo knjigo. Začeli so z izseljeništvom. Pred nekaj več ali manj kot 100 leti so ljudje odhajali v Ameriko, Francijo, Belgijo. Nekoč so bile družine številčne in prav toliko je bilo lačnih ust. Marsikdo šele iz pričujoče knjige spoznava, da so tudi njegovi predniki nekoč trdo garali kje daleč v tujini, da so potem doma reševali domačije.

Včasih so morali fantje služiti v cesarski vojski. Moške je odtrgala od doma in zadrževala na bojiščih tudi prva svetovna vojna. Domov in sorodnikom so pošiljali predvsem dopisnice s kratkimi sporočili. Precej take korespondence se je ohranilo v Mrovlovi družini v Stari Oselici in posledično tudi v knjigi. Včasih so ljudje gojili številne običaje, šege, navade, in nekaj teh so tudi opisali.

Rapalska meja je zraven vsega drugega povzročala staršem tudi težave šolanja otrok ob meji.

Spomine na šolo so obujali tudi domačini, ki so jo obiskovali pred drugo svetovno vojno in po njej v različnih stavbah na Sovodnju. Zbranih je tudi nekaj zanimivosti starejših krajanov iz šolskih klopi sedanje šolske stavbe.

Pod naslovom Veterina so zapisali, kako so nekoč, zdravili kmečki zdravilci.

Sledili so kar nekaj družin, kjer je talent prehajal iz roda v rod. V poglavju Preživeti in živeti so pisali o borbi malega človeka za preživetje. Vključeno je poglavje o naravi in odnosu človeka do nje.

Najobširnejše je poglavje o Domačijah in domovih. Najstarejše sledimo že več kot 450 let. Podatke iz urbarjev in zemljiških knjig, oziroma od prvih zapisov o nastanku domačij sta nam posredovala strokovnjaka, mlajše podatke od sto let so na terenu in v dostopnih pisnih virih zbirali, preverjali in dopolnjevali nekateri člani uredniškega odbora in pomočniki. To ni rodovnik, so pa zapisani gospodarji (nasledniki) z ženami in številom otrok. Zapisi so dobro vodilo za nadaljnja raziskovanja. Tako so predstavili 340 domačij in domov, in jih opremili z 236 fotografijami. Kjer se je dalo, so jim zapisali hišno ime, kot ga govorijo in ohranjajo že desetletja oziroma stoletja.

Društveno dejavnost so nadgradili za zadnjih 10 let. Predniki tega področja so prinašali posebnosti govora s tolminskega in loškega področja, vplivala je rapalska meja. Narečni govor, posebno na stičišču več narečij, je navrgel še bogatejšo bero besed. Zapisali so jih, zagotovo pa ne vseh, da ne bi povsem utonile v pozabo. Dodali so še nekaj pesmi in zgodb domačih avtorjev. Svoje mesto v knjigi so dobili tudi obrtniki in podjetniki, ki na svoj način dajejo težo napredku v tem okolju.

Knjiga je zanimiva tudi za širšo javnost. Zapisani so številni podatki, opisi, dogajanja, aktivnosti, posebnosti področja in bo na papirju ostalo za zgodovino, za bodoče rodove.

Šolajoči mladini lahko služi kot učno gradivo domačega kraja, starejšim za obujanje spominov, prav tako tistim, odseljenim. Pa tudi čisto naključen bralec bo našel marsikaj zanimivega zase.

Sovodenjčani so lahko ponosni na obe knjigi.

Člani uredniškega odbora za pripravo prve knjige so bili: Janez Treven, Lojzka Jezeršek, Janko Kalan, Zinka Slabe, Jakob Kralj, Alojzij Bogataj, Rezka Kržišnik, Lenart Šifrar, Izidor Jesenko, Milka Burnik.

Člani uredniškega odbora za pripravo druge knjige so bili: Janez Treven, Janko Kalan, Martin Šifrer, Jakob Kralj, Ingrid Kokelj Osredkar, Lidija Milatovič, Stanko Bajt, Alojzij Bogataj, Izidor Jesenko, Milka Burnik.

Nevenka Telban